

EXTRA INSPIRATIE VOOR DE KLAS

TIP 1 - ALLES EN OVERAL

> STEL DE WEDDENSCHAP VOOR

DOELSTELLING

De Weddenschap voorstellen en leerlingen nieuwsgierig maken met mooie, leuke, spannende... citaten uit de boeken. Zo maken de boeken op natuurlijke wijze deel uit van het klas- en schoolklimaat.

TIJDSBESTEDING

Het kost in principe geen tijd en kan tussendoor.

VOORBEREIDEND WERK VOOR DE LEERKRACHT

Maak een document met citaten uit de boeken van De Weddenschap. Vul de lijst aan met elk mooi zinnetje of fragmentje dat je leest. Uit deze lijst kan je dan een passend citaat plukken om te integreren in de klas- en schoolomgeving.

WERKWIJZE

Integreer de citaten in je klas- of schoolwerking:

- Hang ze op in de klas, op de muren, in de gangen, op het toilet...
- Deel ze uit aan de leerlingen.
- Gebruik ze in een les taalbeschouwing.
- Stop ze tussen de agenda's van de leerlingen.
- Zet er eentje op toetsen of op huiswerkblaadjes.
- Maak verjaardagskaartjes en geef de jarige leerling een kaartje met een gepast citaat. (Je kan lang op voorhand een reeks kaartjes maken, zo heb je altijd een kaartje klaarliggen voor een jarige leerling).
- Misschien kan er zelfs een citaat op het rapport worden afgedrukt?

OPMERKING

Maak geen opmerking over de citaten, geef ze gewoon vrijblijvend mee. Het spreekt voor zich dat je er wel dieper op kan ingaan wanneer leerlingen erop reageren. Vergeet niet telkens de bron te vermelden.

LIJST MET MOGELIJKE CITATEN UIT DE BOEKEN VAN DE WEDDENSCHAP

“Kom maar, mijn kleintje. Loop het hek door. Goed zo. Goed gedaan. Pas nu op. Niet achterom kijken. Kom naar mij toe. Kom maar. Nu ben je van mij.”
(*Blauwe maandag* / Nicci French, p. 93)

“Reuben had haar huis weleens haar hok genoemd, of zelfs haar hol (met haarzelf dan als de draak die mensen wegjoeg).”

(*Blauwe maandag* / Nicci French, p. 40)

“Hij had wat slierten spaghetti binnengekregen toen hij aan het huilen was en ze zonder dat hij er wat aan kon doen naar beneden gleden. De hele kamer stonk naar rottend eten en naar zijn eigen lijf. Hij stak zijn hoofd omlaag en snuffelde aan zijn huid – zuur rook die. Hij likte eraan en vond dat hij vies smaakte.”

(*Blauwe maandag* / Nicci French, p. 131)

“Achterzijdes van lichamen zijn weer een heel ander verhaal. Billen kunnen afhankelijk van hun vorm of vormloosheid vertedering of blinde woede oproepen.”

(*Zomerhuis met zwembad* / Herman Koch, p. 47)

“Zo bekeek Ralph Meier het lichaam van mijn vrouw: als iets eetbaars waar het water hem bij in de mond liep. [...]. Ralph Meier zag iets smakelijks, zijn mond verheugde zich al bij voorbaat op het lekkere hapje dat hij, als hij de kans kreeg, in een paar happen naar binnen zou schrokken.”

(*Zomerhuis met zwembad* / Herman Koch, p. 47)

“Ik kan ruiken wat er de vorige avond gedronken is. Schilders en beeldhouwers stinken naar oude jenever of korenwijn. Schrijvers en acteurs naar bier en wodka. Schrijfsters en actrices verspreiden bij het uitademen een zure lucht van goedkope chardonnay met ijs.”

(*Zomerhuis met zwembad* / Herman Koch, p. 51)

“Aantrekken. Afstoten. Uitstellen. Ze maakte een geluidje, iets tussen een kreun en een zucht in, ze lachte en vouwde haar eigen hand om mijn hand die tegen haar buik duwde.”

(*Zomerhuis met zwembad* / Herman Koch, p. 181)

“Ashirwad was bijna twee meter lang, mijn moeder meer dan dertig centimeter kleiner. Met een kam in haar linkerhand en water in haar rechterhand kamde ze het haar van Ashirwad in een scheiding, de keurige, kaarsrechte scheiding van een filmster en de kapitein op de bodem van haar herinnering.”

(*Mama Tandoori* / Ernest van der Kwast, p. 82)

“De woning in de Bloemstraat was gehorig, stond scheef en stonk nog erger dan de oksels van mijn vader. Althans, zo luidt de versie van mijn moeder.”

(*Mama Tandoori* / Ernest van der Kwast, p. 6)

“Het huis aan de Jericholaan kostte een vermogen, maar het lukte mijn moeder af te dingen op de vraagprijs, zoals ze op alles afdong: kleding, meubels, witgoed, kipfilet. Afdingen was een hobby, meer nog: een sport. Mijn halve jeugd heb ik doorgebracht in winkels en warenhuizen, wachtend tot de verkoper zou toegeven iets van de prijs af te halen.”

(*Mama Tandoori* / Ernest van der Kwast, p. 7)

“‘Moeder,’ drong hij aan. ‘Wat is er aan de hand? Gaan we verhuizen?’
‘Kom met me mee naar beneden,’ zei moeder en ze ging hem voor naar de grote eetkamer waar vorige week de Furie te eten was geweest. ‘Daar kunnen we praten.’

Bruno rende naar beneden en liep haar op de trap zelfs voorbij zodat hij al in de eetkamer zat toen ze binnenkwam.

Hij keek haar even aan zonder iets te zeggen en dacht bij zichzelf dat ze zich die ochtend zeker niet goed had opgemaakt omdat haar oogleden roder waren dan normaal, net als die van hem als hij trammelant had veroorzaakt, en daarvoor straf had gekregen en het op huilen was uitgelopen.

‘Je hoeft niet bang te zijn, Bruno,’ zei moeder, terwijl ze in de stoel ging zitten waar de mooie blonde vrouw die met de Furie was meegekomen had gezeten en die naar hem had gezwaaaid toen vader de deuren dichtdeed. ‘Eigenlijk zou je kunnen zeggen dat het één groot avontuur wordt.’”

(De jongen in de gestreepte pyjama / John Boyne, p. 6-7)

“Toen ze aan Bruno vroegen wat zijn vader deed opende hij zijn mond om dat te vertellen maar realiseerde zich toen dat hij dat zelf niet wist. Het enige wat hij wist te zeggen was dat zijn vader een man was om in de gaten te houden en dat de Furie grote plannen met hem had. En, o ja, dat hij ook een prachtig uniform droeg.”

(De jongen in de gestreepte pyjama / John Boyne, p. 8)

“De jongen was kleiner dan Bruno en zat op de grond met een verloren uitdrukking op zijn gezicht. Hij droeg dezelfde gestreepte pyjama als alle andere mensen aan die kant van het hek, en een gestreepte muts op zijn hoofd. Hij had geen schoenen of sokken aan en zijn voeten waren nogal vuil. Op zijn arm zat een armband met een ster erop.”

(De jongen in de gestreepte pyjama / John Boyne, p. 109)

“Toen Bruno een keer vanuit zijn raam naar het kamp keek zag hij een hond naar het hek toe lopen die luid begon te blaffen, en toen luitenant Kotler dat hoorde stapte hij meteen op de hond af en schoot hem dood.”

(De jongen in de gestreepte pyjama / John Boyne, p. 166)

“In het begin waren we met ons negenen.

Drie zijn er niet meer. Dood.

We zijn nu nog met ons zessen.

Ze jagen ons op, en ze stoppen pas als ze ons allemaal hebben gedood.

Ik ben Nummer Vier.

Ik weet dat ik de volgende ben.”

(Ik ben nummer vier / Pittacus Lore, p. 13)

“Ik zit op de vloer en het zweet prikt in mijn ogen. Mijn beide handen doen vreselijk pijn. Ik wist wel dat ik mijn Erfgaven kon verwachten, maar ik had geen idee dat dit erbij zou horen. Ik open mijn handen en mijn rechterpalm straalt helder; het licht begint zich te concentreren.”

(Ik ben nummer vier / Pittacus Lore, p. 35)

“Er klinkt een luid gebulder, een dierlijk kabaal, een sinister gebrul dat ik nog nooit eerder heb gehoord, gevolgd door de metalen geluiden van een laadklep die wordt ontgrendeld en wordt neergelaten. Een harde knal doet ons allemaal opschrikken.”

(Ik ben nummer vier / Pittacus Lore, p. 272)

“Toen ik klein was zei mijn vader altijd tegen me: ‘Will, je kunt in je neus pulken, je kunt in je neus pulken waar je vriend bij is, maar je kunt niet in je vriend zijn neus pulken.’ Toen ik acht was vond ik dat een behoorlijk slimme opmerking, maar er blijken nogal wat haken en ogen aan te zitten. Al was het maar omdat je vrienden hebt in alle soorten en maten, die je vaak niet eens zelf uitkiest. Ik vraag me tenminste wel eens af hoe het zover heeft kunnen komen dat ik met Tiny Cooper bevriend geraakt ben.”

(*Will Grayson, Will Grayson* / John Green en David Levithan, p. 5)

“Ik wring me tussen een paar mensen door naar Tiny, trek zijn schouder omlaag en gil in zijn oor: ‘DAT IS GOED LULLIG,’ en Tiny roept terug: ‘IK BEN GEDUMPT VIA FACEBOOK,’ en ik antwoord: ‘JA, DAT ZAG IK. IK BEDOEL, HIJ HAD OP ZIJN MINST KUNNEN SMS’EN OF KUNNEN MAILEN OF EEN POSTDUIF KUNNEN STUREN.’

‘WAT MOET IK NOU’ roept Tiny in mijn oor, en eigenlijk wil ik zeggen: hopelijk zoek je iemand die weet dat je ‘vriendschap’ niet met een t schrijft, maar ik haal alleen maar mijn schouders op, sla hem eens stevig op zijn rug en loods hem bij Ashland Avenue vandaan, in de richting van de bar.”

(*Will Grayson, Will Grayson* / John Green en David Levithan, p. 16)

“ik zit er echt helemaal doorheen, al trok je een clown uit mijn reet, dan zou ik er nog niet van opkijken. het zou misschien nog een beetje te volgen zijn als die ANDERE WILL GRAYSON die vlak naast me staat geen will grayson was maar de goudenmedaillewinnaar van het kampioenschap hersenspoelen.”

(*Will Grayson, Will Grayson* / John Green en David Levithan, p. 161)

“Eén wervende zin, zei de uitgever. Hier komt hij:

‘Dit boek is een totaal onwetenschappelijke zoektocht naar de achtergrond van Stock Américans, koterij, zuinigheid en naarstigheid, plantrekkerij en wantrouwen tegenover het exuberante en buitenissige.’

Bent u geworven?”

(*Wouter Deprez ontdekt de wereld* / Wouter Deprez en Jonas Lampens)

“Ik was eigenlijk niet onmiddellijk vertegenwoordiger,’ begint Herman zijn verhaal. ‘Mijn eerste beroep was laborant in het Tropisch Instituut. Ik onderzocht bloed van missionarissen en schippers. Maar ik was daar geen goede in, ik vond het ambetant om in de mensen hun vingers te prikken.’” (*Wouter Deprez ontdekt de wereld* / Wouter Deprez en Jonas Lampens, p. 40)

“Naast hen zitten Joren en Mieke, met een even imposante buggy-Hummer. Ik maak mij zorgen. Zal onze zoon uitgelachen worden in de crèche als hij niet in een dergelijke machokar arriveert maar gewoon in een draagdoek? We zien wel. Desnoods installeer ik een bullbar op de draagdoek. Eens zien wie dan de coolste boreling is!”

(*Wouter Deprez ontdekt de wereld* / Wouter Deprez en Jonas Lampens, p. 58)

“In café Breugelhof, zonder muziek, picon in een glas dat op andere plaatsen zou dienen als vaas voor een middelgroot boeket, is patron Gaston ondanks zijn zevenentachtjarige leeftijd goed op de hoogte.”

(*Wouter Deprez ontdekt de wereld* / Wouter Deprez en Jonas Lampens, p. 68)

“Ik ben op vijf kilometer afstand van de Barakken opgegroeid, in Geluwe, maar ik heb hier nog nooit echt goed rondgekeken. Vermoedelijke reden: de ondertoon van argwaan in elke uitspraak over de Barakken, in de plattelandsgemeente die mijn geboortedorp is/was. ‘Awel ja, het zijn de Barakken, hé.’”

(*Wouter Deprez ontdekt de wereld* / Wouter Deprez en Jonas Lampens, p. 128)

“Voor in dat lokaal, tegenover de leerlingen, staat het bureau van Mr. Porter. Hij zal de laatste zijn die het pakje zonder afzender ontvangt. En midden in dat lokaal, een bankje naar links, zal ik Hannah Bakers plek zien. Leeg.”
(*Thirteen reasons why* / Jay Asher, p. 9)

“Als je altijd om een bepaald liedje moet huilen en je bent het zat om te huilen, dan luister je er eenvoudig niet meer naar.

Maar aan jezelf kun je niet ontsnappen. Je kunt niet besluiten om het kabaal in je hoofd uit te zetten.”

(*Thirteen reasons why* / Jay Asher, p. 142)

“Maar het is te laat.

En daarom zit ik nu zo vol met haat. Zelfhaat. Het is terecht dat ik op deze lijst sta. Want als ik me niet zo druk gemaakt had om wat anderen zouden denken, had ik misschien wel tegen haar gezegd dat er iemand was die haar niet kwijt wilde. En dan zou ze misschien nog leven.

Ik kijk weg van het neonlicht.”

(*Thirteen reasons why* / Jay Asher, p. 144)

“Met mijn gezicht tegen de stangen gedrukt begin ik te janken. Als er mensen door het park lopen moet het ze opvallen. Maar het zal me een zorg zijn. Ik kan er met mijn verstand niet bij dat ik net de laatste woorden heb gehoord die ik ooit van Hannah Baker zal horen.”

(*Thirteen reasons why* / Jay Asher, p. 96)

“Misschien stelde het in jouw ogen niet zo veel voor, Zach. Maar ik hoop dat je het nu begrijpt. Mijn hele wereld was aan het instorten. Ik had die briefjes nodig. Ik had het beetje hoop dat ze hadden kunnen bieden nodig.

En jij, jij hebt me die hoop afgenomen. Jij vond dat ik het niet verdiende.

Hoe langer ik naar de cassettes luister, hoe meer ik het gevoel krijg dat ik haar ken. Niet de Hannah van de afgelopen paar jaar, maar die van de afgelopen maanden. Dat is de Hannah die ik begin te doorgronden.”

(*Thirteen reasons why* / Jay Asher, p. 131)

“School [was] een mijnenveld in een gebied vol sociale oorlog. Het was eeuwig oppassen dat je niet bij de verkeerde klasgenoten stond, dat je de goede schooltas had, dat je opviel om de juiste redenen, en aan je lichaam moest al helemaal niks scheef zitten, want dan schoof je sowieso naar de voorste loopgraaf.”

(*Het lekkere van pesten* / Edward van de Vendel en Julian van Dalen, p. 9)

“Trouwens – ik zat laatst in de trein met mijn leraar handvaardigheid, en die vertelde dat ik toch wel een hele opvallende jongen was. Hè, dacht ik, ik was toch totaal grijs? Maar die leraar zette een heel ander beeld neer.”

(*Het lekkere van pesten* / Edward van de Vendel en Julian van Dalen, p. 134)

“Ik heb er nooit genoeg bij stilgestaan, want goed, het gaat hem dan nu voor de wind, maar hoeveel zijn er niet die voor een trein zijn gesprongen? Ik wil eigenlijk nogmaals mijn verontschuldiging aanbieden, ik hoop dat hij me belt. Of wacht, gaat hij dit boek niet ergens signeren? Dan kan ik het hem zelf zeggen.”

(*Het lekkere van pesten* / Edward van de Vendel en Julian van Dalen, p. 126)

“Als hij in de klas iets moet zeggen weigert zijn stem. Hij wordt rood, zijn lichaam begint lichtjes te schudden, vooral zijn handen en zijn nek. Ook thuis krijgt hij last: hij hoeft maar aan school te denken of het zweten en trillen zet in.”

(*Het lekkere van pesten* / Edward van de Vendel en Julian van Dalen, p. 60)

TIP 2 - DE KEUZE VAN DE LEERKRACHT

> **HELP JE LEERLINGEN KIEZEN**

> **JE LEERLINGEN LEZEN MEE MET JOU EN JE COLLEGA'S**

DOELSTELLING

De leerlingen verwerven inzicht in het leesgedrag van anderen. Ze worden geprikkeld om zelf te lezen.

LEERPLAN

Vaardigheden: luisteren (informatief lezen)

TIJDSBESTEDING

Enkele lesuren Nederlands, verspreid over enkele weken

WERKWIJZE

Doe mee met De Weddenschap op maat van je school! Zoek collega's die bereid zijn om een boek te kiezen en de leerlingen uit te dagen met hen mee te lezen. Laat hen de boeken op een creatieve en 'wervende' manier voorstellen. Dat kan je bijvoorbeeld koppelen aan een voorleesmoment waarop je zowel leerkrachten als leerlingen uitnodigt. De leerkracht leest een fragment voor uit zijn of haar gekozen boek. Als de leerlingen zich aangesproken voelen, kunnen ze de uitdaging aangaan door in te tekenen op dit boek.

TIP 3 - SMAKEN-SEARCH

> **HELP JE LEERLINGEN KIEZEN**

> **SCHAKEL DE BIB IN**

DOELSTELLING

De leerlingen verwerven inzicht in het ruime boekenaanbod en trachten aan de hand van bepaalde lezersprofielen een boek te selecteren. Verder leren ze de bib kennen.

LEERPLAN

Vaardigheden: lezen (scannen van titels en info op de achterflap)

TIJDSBESTEDING

1 lesuur

VOORBEREIDEND WERK VOOR DE LEERKRACHT

Stel een 'profielfiche' op.

- Naam leerling:
- Ik wil graag wat meer te weten komen over:
- Ik verkies fictie / non-fictie.*
- Ik lees liever spannende boeken / romantische boeken.*
- [* = schrappen wat niet van toepassing is]

Je kan natuurlijk andere criteria bedenken om een profielfiche op te stellen. Maak een afspraak met de bib en voer daar de opdracht uit.

WERKWIJZE

STAP 1

De leerlingen vullen in de bib hun persoonlijke ‘profielfiche’ in.

STAP 2

Verzamel de fiches en verdeel ze opnieuw. Zorg ervoor dat leerlingen niet hun eigen fiche terugkrijgen, noch die van een medeleerling die ze heel goed kennen.

STAP 3

De leerlingen krijgen een kwartier de tijd om met de profielfiche van een medeleerling op zoek te gaan naar een geschikt boek, bijvoorbeeld op www.boekenzoeker.org of zoeken.bibliotheek.be.

STAP 4

Elke leerling motiveert waarom hij denkt dat het boek mogelijk in de smaak kan vallen bij zijn of haar medeleerling.

STAP 5

Leerlingen kunnen overwegen om het aangeraden boek te lezen voor De Weddenschap.

TIP 4 - WEDDENSCHAP BEZOEKT BOEKENZOEKER

> **HELP JE LEERLINGEN KIEZEN**

> **SCHAKEL DE BOEKENZOEKER IN**

DOELSTELLING

In één lesuur de Boekenzoeker introduceren en leerlingen aan de hand van de Boekenzoeker hun top 3 voor De Weddenschap laten samenstellen. De Boekenzoeker helpt hen de boeken te vinden die het best bij hen passen.

LEERPLAN

Afhankelijk van de uitwerking

TIJDSBESTEDING

1 lesuur

VOORBEREIDEND WERK VOOR DE LEERKRACHT

Bekijk de site www.boekenzoeker.org

Voor meer informatie over de werking van de Boekenzoeker, zie p. 16 e.v.

WERKWIJZE

In een computerlokaal surft elke leerling naar de Boekenzoeker en krijgt hij ruim de tijd om de site te verkennen. Stimuleer je leerlingen om de verschillende ingangen te proberen. Leerlingen kiezen volgens eigen interesse.

STAP 1

Elke leerling zit het best aan een afzonderlijke pc.

STAP 2

Leg uit wat de bedoeling is en overloop de verschillende stappen van het keuzeprocess.

STAP 3

Telkens als de leerlingen een boek vinden dat bij hen past, noteren ze de titel. Zo ontstaat hun persoonlijke top 3.

STAP 4

De top 3 van elke leerling wordt aan bord gebracht. De leerlingen leggen de keuze van hun persoonlijke top 3 ook uit aan de medeleerlingen.

	TOPFAVORIET 1	BOEK 2	BOEK 3
NAAM LEERLING			
NAAM LEERLING			
NAAM LEERLING			
...			

Leerlingen die dezelfde boeken delen, kunnen ze eventueel in groep lezen.

TIP 5 - DE BOEKENBABEL

> **HOU DE WEDDENSCHAP LEVEND**

> **BESPREEK WAT JE LEEST**

DOELSTELLING

De leerlingen formuleren hun leesverwachting, persoonlijke inzichten en waardering van het boek tijdens een geleid kringgesprek.

LEERPLAN

Vaardigheden: spreken (argumenteren / informeren / beschrijven)

TIJDSBESTEDING

Methode die hele schooljaar bruikbaar is.

VOORBEREIDEND WERK VOOR DE LEERKRACHT

Lees zelf het boek *Vertel eens* van Aidan Chambers (Biblion, 2002). Selecteer vragen en hou rekening met het leesgedrag van je leerlingen.

WERKWIJZE

De methode uit *Vertel eens* werkt met een aantal vragen. De lijst dient als geheugensteuntje, je hoeft hem niet slaafs te volgen. De vragen pas je aan aan de leerlingen.

STAP 1 - BASISVRAGEN

- Wat vond je leuk, mooi, goed aan het boek?
- Wat is je opgevallen?
- Waar had je meer over willen lezen?
- Wat vond je niet leuk?
- Waren er stukken die je vervelend vond?
- Heb je stukken overgeslagen? Welke?
- Als je het boek niet uitgelezen hebt, waar ben je dan opgehouden? Waarom daar?
- Wat was er moeilijk of onduidelijk?
- Wat vond je vreemd?
- Was er iets dat je nog nooit in een boek tegengekomen bent?
- Was er iets dat je totaal verraste?
- Waren er dingen die niet klopten?
- Zag je bepaalde patronen of verbanden?

STAP 2 – ALGEMENE VRAGEN

- Wat dacht je over het boek toen je het voor het eerst zag en je nog niets gelezen had?
- Wat bracht je op die gedachte?
- En hoe denk je daar nu over?
- Ken je andere boeken die hierop lijken?
- Waarin is dit boek hetzelfde?
- Waarin wijkt het af?
- Had je dit boek al eens gelezen? Was het deze keer anders?
- Is je nu iets opgevallen dat je de vorige keer niet gezien had?
- Zou je op grond van eigen ervaringen anderen aanraden het meer dan één keer te lezen?
- Is het dat waard?
- Zijn je tijdens het lezen, of als je er nu over nadenkt, woorden opgevallen? Zijn er zinnen die je mooi vond? Of lelijk?
- Sommige mensen gebruiken woorden of zinnen die precies bij hen passen: heb je zo'n woorden of zinnen gelezen?
- Is je iets bijzonders opgevallen aan de taal van dit boek?
- Als de schrijver je zou vragen wat er anders of beter zou kunnen, wat zou je dan zeggen?
- Als jij dit boek geschreven had, wat had je dan anders of beter gedaan?
- Was er iets in dit boek dat je zelf wel eens meegemaakt hebt?
- Wat ging er hetzelfde bij jou en wat was anders?
- Welke stukjes in het boek lijken het meest op het echte leven?
- Ging je door dit boek je eigen ervaringen met andere ogen bekijken?
- Zag je tijdens het lezen het verhaal voor je ogen gebeuren?
- Door welke details of gebeurtenissen zag je dat het best?
- Welke stukken van het verhaal herinner je je het best?
- Hoeveel verschillende verhalen zitten er in dit verhaal?
- Is dit een boek om heel snel te lezen of net heel langzaam?
- Heb je het in één keer uitgelezen of in stukjes?
- Zou je het nog eens willen lezen?
- Wat ga je je vrienden over dit boek vertellen?
- Wat ga je hen zeker niet vertellen omdat dat het boek voor hen verpest of hen een verkeerd idee geeft?
- Wie zou het boek moeten lezen?

STAP 3 - NAKAARTEN

- We hebben naar elkaar geluisterd en van alles over het boek gehoord. Heb je je verbaasd over wat iemand zei?
- Heeft iemand iets gezegd waardoor je anders over dit boek bent gaan denken?
- Waardoor je het beter ging begrijpen?
- Als je, nu we zoveel over het boek gezegd hebben, nog eens nadenkt, wat vind je er dan het belangrijkste aan?
- Weet iemand iets over de schrijver? Waarom is het verhaal geschreven? Waar en wanneer?
- Wie zou dat willen weten?

TIP 6 - ZIJ DOEN MEE MET DE WEDDENSCHAP!

> **HOU DE WEDDENSCHAP LEVEND**

> **MAAK EEN REPORTAGE**

DOELSTELLING

Leerlingen denken na over verschillende leesomgevingen.

WAT IS HET?

Een foto- of videoreportage die de deelnemers aan De Weddenschap en hun leesomgeving in beeld brengt.

TIJDSBESTEDING

Enkele uren (gedeeltelijk afhankelijk van het aantal leerlingen).

WERKWIJZE

STAP 1

De leerlingen krijgen de opdracht mee naar huis om enkele originele leesomgevingen te bedenken voor zichzelf. Ze brengen zichzelf met het boek dat ze voor De Weddenschap lezen in beeld (foto, gsm-filmpjes...). Ze krijgen hiervoor enkele weken tijd.

STAP 2

Spreekoefening voor de klas (of in groep als het een grote klas is): de leerlingen stellen zichzelf voor in hun gekozen leesomgeving, hun foto tonen ze nog niet. De klas mag raden over welke plek het gaat. Bijvoorbeeld: het kleinste kamertje van het huis (wc)... Als de plek geraden is, worden de foto's of filmpjes getoond.

STAP 3

We moedigen scholen aan om deze foto's en filmpjes in te sturen. Op www.deweddenschap.be, bij 'Foto's en filmpjes' zie je wat leerlingen al eerder instuurden.

➔ Stuur je materiaal naar deweddenschap@stichtinglezen.be of brand het op cd-rom en stuur het op naar De Weddenschap, p/a Stichting Lezen, Frankrijklei 130/4, 2000 Antwerpen. De foto's en filmpjes komen later op www.deweddenschap.be!

TIP 7 - BOEKENLINK

> HOU DE WEDDENSCHAP LEVEND

DOELSTELLING

De leerlingen koppelen de inhoud van een boek dat ze lezen voor De Weddenschap aan een zelfgekozen object.

LEERPLAN

Vaardigheden: spreken (argumenteren en verbanden leggen)

Creativiteit

TIJDSBESTEDING

Elk lesuur komen een aantal leerlingen aan bod.

VOORBEREIDEND WERK VOOR DE LEERKRACHT

De leerlingen moeten zelf voor het nodige materiaal zorgen.

WERKWIJZE

STAP 1 (INDIVIDUEEL)

De leerlingen gaan op zoek naar een object dat indirect te maken heeft met het gelezen boek (bijv. géén Dinky Toy F1-wagen als het boek gaat over F1-wagens, maar wel een foto van The Stig, de auto-tester uit het populaire tv-programma Top Gear).

STAP 2 (INDIVIDUEEL)

De leerling legt uit aan de medeleerlingen wat de link is, waarom hij specifiek voor dat object gekozen heeft.

STAP 3 (KLASSIKAAL)

Wanneer de leerlingen hun uitleg gedaan hebben, geven ze hun object een plaats op een tafel die even in de klas kan blijven staan. Zo bouwen ze beetje bij beetje een 'leeslandschap' met hun objecten. Spoor de leerlingen aan om de objecten op een creatieve manier te schikken (niet gewoon in een rij of naast elkaar). Ze kunnen eventueel ook doosjes, stofjes, versieringsmateriaal... gebruiken om het landschap interessanter te maken.

TIP 8 - TABLEAU VIVANT

> HOU DE WEDDENSCHAP LEVEND

DOELSTELLING

De leerlingen analyseren de inhoud van een boek dat ze gelezen hebben voor De Weddenschap door een aantal relevante scènes visueel uit te werken. Dat doen ze in groep aan de hand van tableaux vivants. Het tableau vivant is een theatervorm uit de 18e en 19e eeuw. Hierbij vormen een groep mensen een beeld door op een bepaalde manier ten opzichte van elkaar te liggen, zitten of staan. Het gaat om de compositie. De houdingen die de mensen aannemen, moeten karakteristiek zijn voor de situatie die ze uitbeelden.

LEERPLAN

Vaardigheden: spreken

Sociale vaardigheden

Creativiteit

TIJDSBESTEDING

1 tot 2 uren

VOORBEREIDEND WERK VOOR DE LEERKRACHT

Maak een groepsindeling waarbij leerlingen die hetzelfde boek voor De Weddenschap lezen een groep vormen (max. 6 leerlingen per groep).

WERKWIJZE

STAP 1

In een kort groeps gesprek vertellen de leerlingen aan elkaar wat ze onthouden hebben van het boek en welke scènes ze belangrijk vonden voor het verhaal.

STAP 2

De leerlingen kiezen drie scènes waarvan ze een tableau vivant zullen maken.

STAP 3

Elke groep krijgt een plek in het lokaal. Het is de bedoeling dat de leerlingen binnen die beschikbare ruimte hun tableaux vivants vormgeven en oefenen om ze snel 'op te bouwen'.

STAP 4

De andere groepjes komen de tableaux vivants bewonderen. Er is telkens één groepje aan de beurt. Tussen de verschillende tableaux vivants sluiten de leerlingen hun ogen en nemen de leerlingen van het groepje zo snel mogelijk hun volgende positie in. Zo krijgen de toeschouwers per boek een reeks foto's te zien waardoor ze ook kennismaken met andere boeken van De Weddenschap. Achteraf mag elke groep zijn tableaux vivants kort toelichten en linken met de inhoud van het boek.

TIP 9 - LITERAIR ALFABET

> **HOU DE WEDDENSCHAP LEVEND**

DOELSTELLING

De leerlingen selecteren uit alle woorden in een boek een kernwoord dat inhoudelijk een cruciale rol speelt in het boek. De leerlingen geven een persoonlijke definitie van dit kernwoord, waarbij ze rekening houden met de specifieke context en verhaallijn van het boek.

LEERPLAN

Vaardigheden: spreken (argumenteren en beschrijven)

Creativiteit

TIJDSBESTEDING

1 lesuur

VOORBEREIDEND WERK VOOR DE LEERKRACHT

Verzamel tijdschriften, kranten...

Maak A4-bladen met telkens een letter van het alfabet erop in de linkerbovenhoek.

WERKWIJZE

STAP 1

De leerlingen hebben een boek voor De Weddenschap gelezen.

STAP 2

Elke leerling moet een of meerdere letters nemen (afhankelijk van het aantal leerlingen; zorg ervoor dat alle letters verdeeld zijn onder de leerlingen).

STAP 3

Elke leerling moet zijn letter proberen te koppelen aan het boek door één kernwoord uit dit boek te selecteren. Dit kan een naam van een personage, een gebeurtenis, een gevoel... zijn (bijv. P - prostitutie).

STAP 4

In een paar zinnen schrijft de leerling zijn persoonlijke 'definitie' van het kernwoord op en verwijst naar de inhoud van het boek (bijv. prostitutie: een jong meisje van 16 verkoopt haar lichaam aan mannen om zo haar drugsverslaving te kunnen bekostigen).

STAP 5

De A4-bladen worden pagina's in het literaire woordenboek dat je zo met de hele klas samenstelt. Bedoeling is dat leerlingen de bladen ook visueel uitwerken door er bijvoorbeeld krantenkoppen, slogans, cartoons of korte nieuwsberichten aan toe te voegen.

STAP 6

De leerlingen leggen de link tussen het kernwoord en het boek uit en geven ook uitleg bij hun visuele verwerking.

STAP 7

Bundel alle A4-bladen tot een literair woordenboek. De leerlingen kunnen het woordenboek altijd raadplegen om een volgend boek voor De Weddenschap uit te kiezen.

TIP 10 - TOP OF THE POPS

> **HOU DE WEDDENSCHAP LEVEND**

DOELSTELLING

De leerlingen koppelen de sfeer die in een bepaald boek wordt weergegeven aan bepaalde songs.

LEERPLAN

Vaardigheden: lezen (emotieve functie)

TIJDSBESTEDING

30 minuten (het 'afspeelmoment' niet inbegrepen)

WERKWIJZE

STAP 1

De leerlingen lezen boeken voor De Weddenschap.

STAP 2

De leerlingen koppelen de sfeer van het boek dat ze lezen aan een bepaalde song.

STAP 3

De leerlingen vullen een beknopte fiche in met de volgende gegevens:

- Titel boek:
- Auteur:
- Titel song:
- Uitvoerder:
- 3 sleutelwoorden die de link tussen boek en song verklaren:

STAP 4

Elke leerling maakt een powerpointpresentatie met de cover van het boek, drie kernwoorden en ze monteren de muziek eronder, of ze linken door naar een YouTube-filmpje.

TIP 11 - CITATENBOOM

> **HOU DE WEDDENSCHAP LEVEND**

DOELSTELLING

De leerlingen drukken hun persoonlijke smaak en voorkeur over boeken uit door een fragment te selecteren.

LEERPLAN

Vaardigheden: lezen (spontaan lezen)

TIJDSBESTEDING

Deze opdracht kan op elk lesmoment plaatsvinden en neemt slechts enkele minuten in beslag.

VOORBEREIDEND WERK VOOR DE LEERKRACHT

Ga op zoek naar een grote plant die of klein boompje dat je gemakkelijk in de klas kan zetten. Als dat moeilijk is, kan je opteren voor een boom op de speelplaats, maar dan moet je alle citaten die aan de boom worden geknoopt, plastificeren.

Selecteer citaten of uitspraken van de BV's van De Weddenschap en andere bekende lezers over hun positieve leeservaringen en print die alvast op papiertjes. Bevestig er een touwtje aan.

WERKWIJZE

STAP 1

Breng de boom of plant in de klas en lees de citaten van BV's over hun positieve leeservaringen voor. Hang de citatenstrookjes in de boom.

STAP 2

De leerlingen mogen nu om het even wanneer de boom aanvullen met extra citatenstrookjes uit de boeken die ze zelf hebben gelezen. Ze mogen er ook hun persoonlijke appreciatie aan toevoegen.

STAP 3

De leerlingen kunnen aan het begin of einde van elke les lezen wat er zoal aan de citatenboom hangt, en kunnen zo inspiratie opdoen voor de keuze van hun volgende boek.

OPMERKING

Benadruk dat de leerlingen zeker titel en auteur moeten vermelden, zodat andere leerlingen genoeg gegevens hebben om eventueel zelf het boek te lezen.

VOORBEELDCITATEN

‘Ik zoek de literatuur zelf niet op, maar ik kom haar wel graag op onverwachte plekken tegen.’

Bert Verbeke / De Weddenschap

‘Literatuur en poëzie zijn voor mij op hun best als ze er makkelijk ingaan.’

Bert Verbeke / De Weddenschap

‘Het klinkt vast idioot, maar ik voel mij altijd slimmer als ik een boek uitheb.’

Bert Verbeke / De Weddenschap

‘Aan het einde van een lange dag val ik binnen de drie seconden in slaap. Dus lezen in bed is geen optie.’

Lien Van de Kelder / De Weddenschap

‘Sommige thrillers zouden zó een scenario voor Zone Stad kunnen zijn.’

Lien Van de Kelder / De Weddenschap

‘Ik ben een echte vakantielezer. Zo was ik onlangs negen dagen in Zuid-Afrika. Ik heb daar minder van de omgeving gezien dan van mijn boek.’

Lien Van de Kelder / De Weddenschap

‘Het allermeeeste hou ik van boeken waarin de wereld op de een of andere manier vergaat. Je zou ervan schrikken hoeveel fantastische manieren er bestaan om de mensheid te vernietigen.’

Tom De Cock / De Weddenschap

‘Ik vind dat ongelooflijk fascinerend: dat een auteur een personage op papier kan zetten waarmee je wel vrienden zou willen worden of waaraan je juist een ontzettende hekel krijgt.’

Tom De Cock / De Weddenschap

‘Ik lees eigenlijk overal. Het is bijna dwangmatig: ik kan geen seconde zonder informatie, zelfs op het toilet niet.’

Tom De Cock / De Weddenschap

‘Sommigen vinden lezen iets voor bollebozen. Voor seuten die nooit uitgaan en altijd met hun neus in de boeken zitten. Dat klopt niet. Toch niet voor mij. Ik ging massaal veel uit. En daarnaast las ik graag. Voilà!’

An Lemmens / De Weddenschap

‘Sommige boeken lijken wel speciaal voor mij geschreven, al ga ik er niet bewust naar op zoek. Het zijn als het ware scenario’s voor het leven.’

An Lemmens / De Weddenschap

‘Voor mij is lezen een actieve hobby, zoals fitnessen of dansen. Het is niet iets dat ik tussendoor kan doen of om in slaap te vallen. Ik moet er tijd voor maken en ik wil er rustig voor gaan zitten. Dan pas kan ik er echt van genieten.’

An Lemmens / De Weddenschap

‘In het middelbaar las ik enkel nog de verplichte boeken voor school. Er was zoveel te ontdekken op internet, en ik was toen al erg bezig met muziek natuurlijk. Mijn ouders vonden het wel jammer: mijn vader las heel veel en mijn moeder gaf Nederlands. Zij vond dat ik niet genoeg kon lezen.’

Brahim / De Weddenschap

‘Ik lees nog altijd vooral wetenschappelijke boeken en biografieën. En ook boeken over religie fascineren mij. Je ontdekt hoe weinig verschillen en hoeveel gelijkenissen er tussen de verschillende godsdiensten zijn.’

Brahim / De Weddenschap

‘Hoe meer ik lees, hoe beter ik kan voorlezen, heb ik gemerkt. En dat is handig als mijn neefje weer eens vraagt naar een verhaaltje voor het slapen gaan.’

Brahim / De Weddenschap

‘Een tear jerker lezen is precies hetzelfde als naar een slechte weekendfilm kijken. Alleen hou je er bij een boek achteraf een minder klef gevoel aan over.’

Hilde De Baerdemaeker / De Weddenschap

‘Boeken lezen betekent voor mij een extra inspanning. Ik heb een lichte vorm van dyslexie. Een dik boek met kleine letters, daar begin ik gewoon niet aan.’

Hilde De Baerdemaeker / De Weddenschap

‘Lachen met een boek, vind ik leuk. Maar janken bij een triest boek, is nog leuker. Ik ben een emotionele doos.’

Hilde De Baerdemaeker / De Weddenschap

‘Ik ben een tijdlang zo snobistisch geweest om géén boeken te lezen waarvan iedereen zei dat ik ze moest lezen, wat bijna even debiel is als boeken lezen precies omdat iedereen ze leest. Of nee: het is nog debieler.’

Wouter Deprez / Bekend Stand-upcomedian

‘Ik ben ooit eens begonnen aan Everything is illuminated van Jonathan Safran Foer, maar zijn Engels was te moeilijk – tenminste, dat dacht ik. Toen ik in de Nederlandse vertaling ‘Alles is verlicht’ begon, snapte ik meteen waarom – die Oekraïense tolk spreekt gewoon bar slecht Engels.’

Wouter Deprez / Bekend Stand-upcomedian

‘Ik ben een echte zomerlezer: lekker in de zon of in de schaduw met een boek. Ik hou ook van de ‘hardware’ van een boek. Daarom koop ik ook alle boeken die ik lees. Soms leen ik boeken van vrienden, maar toen ik De ontdekking van de hemel van Harry Mulisch aan het lezen was, heb ik halverwege het boek teruggegeven en heb ik het zelf gekocht.’

Cédric Van Branteghem / Bekend Loper

‘Ik ben verslaafd aan boeken. Elke keer als ik in een stad kom, beland ik in een boekenwinkel en kom ik naar buiten met een stapel boeken. Ik zal heel oud moeten worden om dat allemaal uigelezen te krijgen. Veel praktische boeken: over omgaan met paarden. Over bomen. Cultuur. Veel kookboeken en fotoboeken ook.’

Els Pynoo / Bekend Zangeres (Vive la fête)

‘Ik heb eens een biografie gelezen van Brigitte Bardot – een autobiografie. Ze begint haar boek met een beschrijving van haar geboorte, alsof ze die bewust heeft gemaakt. ‘ik kwam uit mijn mama en toen...’: zó’n boek. Het slechtste wat ik ooit gelezen heb.’
Els Pynoo / Bekend Zangeres (Vive la fête)

‘Als ze goed geschreven zijn, zijn alle boeken een goed idee. Of dat dan een reisverhaal is, of een gedicht, maakt me eigenlijk niet uit.’
Wim Oosterlinck / Bekend Radiopresentator (Q-music, ex-StuBru)

‘Ik zou vrienden De jongen in de gestreepte pyjama van John Boyne aanraden. ’t Klinkt als een kinderverhaal, het is ook vrij makkelijk geschreven, maar het is best heavy. Wel mooi. En heel dun! Dat is altijd een voordeel!’
Wim Oosterlinck / Bekend Radiopresentator (Q-music, ex-StuBru)

‘Hoe ik me ontspan in de Tour? Ik heb een laptopke mee, een heel klein ding van 150 euro. En boeken. Nu ben ik bezig in een dikke pil: Veritas van Monaldi en Sorti – genre Umberto Eco. Voor de Tour zou dat te zware kost zijn, maar iets lichts als de boeken van Dan Brown, da’s perfect.’
Gert Steegmans / Bekend Wielrenner

‘Ik zoek nooit iets waarin ik mijn eigen leven herken. Zoiets doe je alleen wanneer je zelfbevestiging zoekt, wanneer je je afvraagt of je eigen realiteit wel iets voorstelt. Ik ben meer geïnteresseerd in andere realiteiten, en laat me liever verrassen door onverwachte raakpunten met mijn eigen realiteit. Zoiets zegt ook iets over je eigen leven.’
Piet Goddaer (Ozark Henry) / Bekend Zanger

‘Overal in mijn huis liggen boeken: naast mijn bed, op de salontafel, op mijn bureau, op het toilet. Ik lees ook altijd meerdere boeken tegelijk: soms zit ik middenin een boek, en dan zegt een vriendin dat ik zeker een bepaald boek moet lezen, of ik krijg er ineens eentje cadeau. Lezen is super genieten en eventjes van de wereld zijn.’
Heidi Lenaerts / Bekende Radiostem

‘Ik haatte de lijst met opgelegde boeken. Tot ik in mijn vijfde middelbaar in het KSO terecht kwam en veel poëzie en theaterstukken moest lezen. Zo heb ik het leesplezier teruggevonden.’
Ides Meire / Bekend Acteur

TIP 12 - START TO READ

> HOU DE WEDDENSCHAP LEVEND

DOELSTELLING

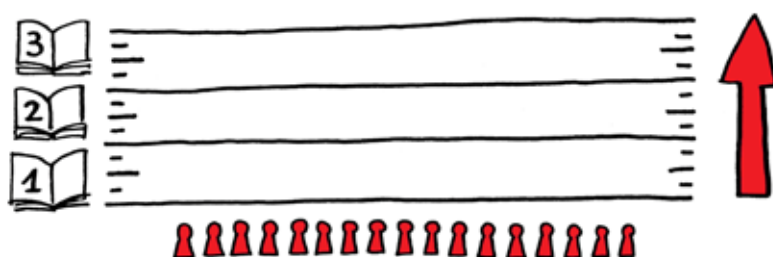
De leerlingen worden herinnerd aan De Weddenschap en komen op een eenvoudige manier te weten hoe goed ze opschieten met De Weddenschap in verhouding tot het klaspeloton.

TIJDSBESTEDING

Deze opdracht kan je makkelijk tussendoor doen.

VOORBEREIDEND WERK VOOR DE LEERKRACHT

Maak een chart board waarop drie 'mijlpalen' staan aangeduid, één per gelezen boek. Onderaan voorzie je pionnen, eentje per leerling. Je hangt de chart op op een centrale plaats in de klas.

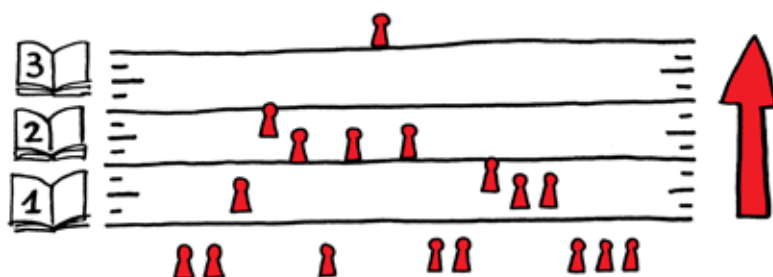
WERKWIJZE

STAP 1

Leerlingen starten met het lezen van boeken voor De Weddenschap.

STAP 2

Zodra ze een eind gevorderd zijn met lezen, geven leerlingen anoniem door aan jou waar ze zitten (bijv. leerling x las 1 boek, leerling y las 1 boek en een kwart van boek 2, leerling 3 las de helft van boek 1...). Zet op basis van die info alle pionnen in de juiste positie. Herhaal dit proces om de twee weken. Via die update ziet de klas zo waar ze zich bevinden ten opzichte van het peloton. Door de voortdurende beweging in de chart blijft De Weddenschap zeer aanwezig in de klas. Na een poosje kan de chart er bijvoorbeeld zo uit zien:

OPMERKING

Het is belangrijk dat de chart anoniem is en een beeld geeft van iedereen die meedoet met De Weddenschap. Zo kan iedere leerling voor zichzelf uitmaken waar hij zich ten opzichte van de groep bevindt en blijft onbekend wie zich in de kop of in de staart bevindt.